

KİTAP İNCELEMESİ

DILEMMAS of SCIENCE
TEACHING
Perspectives on Problems of
Practice

Arş. Gör. Gürsoy MERİÇ
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü
Fen Bilgisi Anabilim Dalı
gmeric@comu.edu.tr, meric@gazi.edu.tr, gursoymeric10@yahoo.com

Bu çalışmada Editörleri John Wallace ve William Louden tarafından hazırlanmış olan, “Fen Öğretiminin ikilemleri(çıkamazları) : Uygulamadaki problemler üzerine görüş açıları” ismi ile Türkçeleştirebileceğimiz 2002 baskısı güncel İngilizce bir kitap değerlendirilmiştir.

Bu kitap Fen Bilgisi Eğitimi içinde yer alan 16 güncel konuya özgün birer açıklama önermektedir. Her bir bölümü, birer öğretmen tarafından yazılmış; birer sınıftan gerçek hayata ilişkin birer örnek alan çalışması üzerine odaklanmıştır. Kitap dört ana bölümden oluşmaktadır ;

- Fen Bilgisi'nin İkilemleri ; Fen Bilgisinin doğası ve kanunları, Okul Fen Bilgisinde Laboratuvarın rolü.
- Farklılık hakkındaki İkilemler ; Sınıf içinde; Cinsiyet, Eşitlik(Adalet), Kültür, Etnik köken, ve Güç.
- Sunuş hakkındaki İkilemler ; Ders kitaplarının kullanımı, Soru sormanın, analogi kullanımının, ve öğrenci raporlarının rolü.
- Öğretme ve öğrenme hakkındaki İkilemler ; Etik değerler, Yapısalcılık, müfredat değişimi, alan dışından öğretim, ve Herkes için Bilim.
- Kitap Fen Bilgisi Eğitimi içerisinde yer alan her okuyucu için yararlı ve heyecan verici bir kaynak olma özelliğindedir.

Kitabın giriş kısmında editörler tarafından açıklayıcı bilgiler sunulmuş ve kitabın yararlı olması için kitabın amaçları açıklanmaya çalışılmıştır. Dört bölümden oluşan kitapta her alt konu başlığında birçok öğretmen ve yazarın yaşadıklarına, fikirlerine yer verilmiştir. Toplamda dört bölüm ve 16 ana başlıktan oluşan kitabın alt başlıklarının içeriklerini kısaca özetleyelim ;

1. Bölümün (Fen Bilgisi'nin İkilemleri) ilk alt başlığı olan Fen Bilgisi'nin doğası kısmında, Editörler tarafından konuya yapılan girişten sonra, Vaille Dawson isimli bir öğretmenin kendi sınıfı ile yaptığı bir incelemenin sonuçlarına yer veriliyor. Yine aynı öğretmenin çalışmasının sonuçlarına ilişkin yorumlarına da yer verilmiş. Daha sonra 2 Farklı akademik uzmanın Fen Bilgisi'nin doğası hakkındaki iki ayrı yazısı yer alıyor. Ve alt başlık editörlerin sentezi ile son buluyor. İkinci alt başlık Fen Bilgisi'nin kanunları ismini taşıyor. Yine Editörlerin girişi ile başlayan bu kısımda David Geelan isimli bir öğretmenin “Newton'un 0.

kanunu” hakkındaki bir çalışması yer alıyor. Öğretmenin çalışması hakkındaki yorumlarından sonra yine iki farklı akademik uzmanın konuya ilişkin birer bilimsel yazısı ile, ve editörlerin sentezi ile konuya daha fazla bir derinlik katılmış. Üçüncü alt başlık, Laboratuvarlar başlığı ile verilmiş. Editörlerin konuya ilişkin girişi verildikten sonra, Bevan McGuinness isimli bir öğretmenin Titrasyonlar başlıklı bir çalışmasına yer veriliyor. Çalışmayı yapan öğretmenin yorumlarından sonra bu kısımda yine iki farklı akademisyenin konuya ilişkin detaylı ve oldukça ilginç makaleleri ve Editörlerin sentezi ile son buluyor.

2. Bölümün (Farklılık hakkındaki ikilemler) ilk alt başlığı, Cinsiyet ismini taşıyor. Kitabın formatı kapsamında bu konu hakkında da öncelikle Editörlerin giriş kısmında kavramsal bir çerçeve çizdiği görülüyor. Wendy Giles isimli öğretmenin kendi okulunda yapmış olduğu bir çalışması anlatıldıktan sonra, her zaman ki gibi yorumlarına yer veriliyor. Yine konuya ilişkin iki akademisyenin makalelerinden sonra editörlerin konuya ve çalışmaya ilişkin sentezleri ile bölümün alt başlığı sona eriyor. Kitabın tamamında da olduğu gibi bu bölümün her alt başlığı da aynı formatta düzenlenmiş. 2. bölümün diğer alt başlıkları; Adalet(eşitlik), Kültür ve Etnik, Güç isimlerinden oluşuyor.

3. Bölümün (Sunuş hakkındaki ikilemler) alt başlıkları ise, yine editörlerin kavramsal çerçeve ile girişleri, bir öğretmenin uygulaması ve yorumları, iki konuya ilişkin akademisyenin makaleleri ve editörlerin sentezi ile şekillenmiş durumda. Alt başlıklar ise ; Ders Kitapları, Öğrenci rapor ve ödevleri, Soru sorma, Analojiler şeklinde sıralanıyor.

4. Bölümün adı “Öğrenme ve Öğretme hakkındaki ikilemler”. Bu bölümün alt başlıkları ise her alt başlıkla aynı formatta incelenmiş. Bu bölümün alt başlıkları; Öğretme Etikleri, Yapılandırıcılık (Konstruktivizm), Herkes için Fen Bilgisi, Alan dışından Öğretim, Müfredat değişimleri isimleriyle sıralanıyorlar.

Kitabın geneli incelendiğinde, aslında konu başlıklarına ilişkin başka hiçbir kaynakta Fen Eğitime ilişkin olarak bu kadar detaylı bir kaynak olmadığı söylenebilir. Güncel birçok Fen Eğitimi dergisi ve kitabı incelendiğinde zaten bu alt konu başlıklarına tek tek rastlamak mümkün, ancak hepsini tek bir kaynakta toplayan bu değerli eserin her fen eğitimcisinin kütüphanesinde bulunması gerektiği bence bir gereklilik.

Kitabın içerisinde yer alan bir çok değerli akademisyenin makaleleri, fen eğitime farklı boyutlardan bakılmasını sağlaması yönünden çok yararlı. Hem de fiilen uygulamanın içerisinde yer alan öğretmenlerin görüşleri ve çalışmaları alanda çalışmakta olan akademisyenlerin aynı konudaki görüşleri ile birleşince oldukça yararlı sonuçlar ortaya koyabilecek bir nitelik kazanmış. Bir de kitapta her zaman üzerinde durulan teori – uygulama bağlantısının yakalanması başarılı görünüyor.

Oldukça yararlı olduğuna inandığım bu eserin tüm Fen eğitimcilerine bu özetle ulaşabilmesini diliyorum.

WALLACE, J; LOUDEN, W. (2002). *Dilemmas of Science Teaching : Perspectives on problems of practice*. 258 sayfa. RoutledgeFalmer Press, London.